

## [Rytter.]

Forgænger heller ikke var begejstret for denne Særdomstol og jeg heller ikke, men den var nu engang kommet ind, og derved lod man det blive. Højesteretspræsidenten siger da, at det er forkert, at en enkelt Stand har en saadan særlig Domstol, og det er der altsaa ikke noget mærkværdigt i. Men, tilføjer den højtærede Justitsminister, saa maa han jo mene det samme med Hensyn til Dommerne. Den højtærede Minister roste sig af, at han ikke havde lært noget af mit Foredrag — det kan være, det skyldes Mangel paa Evne hos mig til at fremstille en Sag, ellers maa det i hvert Fald skyldes Mangel paa Evne hos den højtærede Justitsminister til at ville forstaa Modstanderne. Thi naar vi her kæmper for, at Dommerne skal afgøre disse Sager, er det jo ikke, fordi Dommerne skal skønne i deres egne Sager — det ved den højtærede Minister godt —, men fordi Grundlovens § 71 bestemmer, at Domstolene skal afgøre de Sager. Saa kan det ikke hjælpe, at den højtærede Minister læser Artikler op og siger, at Dommerne vil i det ene Tilfælde det ene, i det andet Tilfælde det andet, for vi henholder os til Grundlovens § 71, hvor der netop staar, at disse Spørgsmaal skal afgøres ved Dom, og ved Dom maa betyde ved Landets almindelige Domstole. Jeg forstaa derfor slet ikke Begrundelsen for denne Op læsning, og jeg synes egentlig, at den højtærede Minister skulde have beholdt den for sig selv.

Dertil kommer, at Justitsministerens Argumentation efter min Mening undertiden raaber til Himlen, saaledes ogsaa i dette Tilfælde. Den højtærede Justitsminister siger: Det ærede Medlem var inde paa, at ligesom Tjenestemandsløven gælder for andre Embedsmænd, saaledes gælder Retsplejeloven for Dommerne. Ja, tilføjer Ministeren, men det er jo netop det, jeg hævder, at Retsplejeloven ikke er nok, man maa have noget yderligere. Det er rigtigt, men paa lignende Maade hævder jeg, at Tjenestemandsløven heller ikke er nok over for Departementschefer og Ministre, og at der er akkurat lige saa god Grund til i de Sager, hvor de optræder dømmende og har den samme Myndighed som Domstolene, at stille dem for en Disciplinærret. Vi flytter ved Lov Sager fra Domstolene over til Administrationen; var det saa ikke konsekvent at fastsætte: men samtidig maa man gennemføre de Regler, som gælder for Domstolene, for Administrationen? Men gør vi det? Nej, absolut ikke. For Dommerne gælder Offentlighed. Gælder Offentlighed

ogsaa, naar Ministeren træffer en Afgørelse? Nej, absolut ikke. Ministeren undskylder sig med, at han sorterer under Domstolene, som han sagde i Folketinget, idet hans Afgørelse kunde komme frem for Domstolene. Det er ikke rigtigt. Retsplejen gaar ikke blot ud paa at tiltale Folk, men ogsaa i mange Tilfælde at sørge for at undlade, at der rejses Tiltale. Saadanne negative Handlinger kan aldrig komme frem for Domstolene; kun de positive, de, hvor der bliver besluttet Tiltale, kommer frem, men det store Gros af Sager, hvor der ikke er blevet rejst Tiltale, kommer ikke frem, i den Henseende sorterer Ministeren ikke under Domstolene. Endvidere: Domstolenes Afgørelser kan appelleres. Kan Ministerens? Nej. Altsaa gælder der ikke de samme Regler, naar vi flytter Sagerne fra Domstolene til Administrationen. Var det saa ikke rimeligt, at der, naar Ministre og Departementschefer optræder paa lignende Maade, som man beskylder Dommerne for, var en lignende Retsbeskyttelse over for Ministeren?

Den højtærede Minister spurgte — jeg tror, det skulde være et dødbringende Argument —, om jeg virkelig ikke vidste, at der var forelagt et Lovforslag om Ministeransvarlighed. Jo, det ved jeg, lige saa vel som jeg ved, at den højtærede Minister ikke har foreslaaet Grundlovens § 71 forandret; der var jo ellers Anledning for den højtærede Minister til at gøre det, naar han har et afvigende Synspunkt. Jeg ved altsaa, at Ministeren har foreslaaet en Ministeransvarlighedslov, oven i Købet med gode Motiver, som gaar langt tilbage og gør Rede for Udviklingen. Men jeg ser ikke, at der er nogen Paragraf i dette Lovforslag — saa vidt jeg nu husker, jeg har ikke taget Forslaget med, jeg vidste ikke, den Sag skulde drages frem i Diskussionen —, der svarer til, hvad det her drejer sig om: at naar Dommerne opfører sig paa en saadan Maade, at en Privatmand føler sig krænket over deres Optræden, kan det komme frem for en Disciplinærret; den paa gældende Paragraf handler kun om de *saglige* Afgørelser, der bliver truffet. Derfor synes jeg ikke, at den højtærede Minister skulde have anvendt denne Argumentation.

I Anledning af mine Udtalelser om *lagrådet* spørger Ministeren: Hvad i Alverden har det med denne Sag at gøre, her hvor det drejer sig om Kriminalprocessen, medens det, *lagrådet* interesserede sig for, ogsaa nok var Kriminalprocessen, men først og fremmest Civilprocessen? Jo, fordi man i Sverige nu vil indføre den danske Ordning med saa lidt Protokolla-